

STATSMINISTERENS KONTOR

KONTOR: AKERSGT. 42 - TLF. 11 90 90

RIKSTELEFONER OG FJERNVALG TLF.(02)419010

POSTADR.: POSTBOKS 8001, DEP., OSLO 1

Informasjonssekretær Tore Dyr Dahl
Tlf 11 90 18

Sperrefrist
9 april 1330

Utdrag av Statsminister Kåre Willoch's foredrag på general-
forsamlingen til Selskapet for næringsutvikling i Troms A/S
(SENTAS) i Tromsø mandag 9 april 1984.

Statsministeren åpnet foredraget med å minne om at det er Regjeringens målbevisste arbeide for å gjenreise vekstevnen i norsk økonomi, og dette er derfor et meget viktig ledd i arbeidet for å sikre bosetting og sysselsetting i distrikts-Norge. Ny økonomisk vekst er også nødvendig for at vi virkelig skal kunne satse på tiltak som kan fjerne eller redusere de mange spesielle ulemper som vanskeliggjør vekst i bestående næringsvirksomhet i distriktene. Målet for satsingen må hele tiden være at også distriktsarbeidsplassene er så solide at de kan stå på egne ben. Bare på den måten kan man skape den trygghet som er selve forutsetningen for at distriktene ikke avfolkes.

Fiskerinæringen

Når det gjelder denne næringen er den helt sentral for sysselsettingen og bosettingen i Nord-Norge. Med 9 milliarder i eksport og innenlandsomsetning og 40-50 000 sysselsatte i fiske, foredling og nært tilknyttet serviceaktivitet, er fiskerinæringen en stor næring også i landsmålestokk.

Med de forventede økte ressurser av torsk og sild mot slutten av dette tiåret, vil dette skape økt aktivitet både på sjø og på land. Og dette betyr et godt grunnlag for å sikre at fiskerinæringen også i fremtiden kan bidra vesentlig til å opprettholde bosettingen.

Regjeringen ser det som sin viktigste fiskeripolitiske oppgave å gjennomføre en ressursforvaltning som gir størst mulig fangstkvantum på lengre sikt. Men før man når så langt, må mange spørsmål av forbigående art løses. Fiskerne må

fortsatt pålegges tilbakeholdenhet en tid når det gjelder kvoter. Dette er vanskelig, og fiskerne skal gis honnør for at de - når alt kommer til alt - viser ansvarlighet og vilje til å finne løsninger.

I den situasjon fiskerinæringen nå er inne i med både vanskelige markedsforhold og reduserte kvoter, ser Regjeringen det som viktig å sette inn tiltak for å sikre sysselsetting og aktivitetsnivå i næringen. Statsstøtten på 1100 millioner kroner for i år er forsøkt disponert med dette for øye. I tillegg er det i løpet av de siste 11/2 år gitt likviditetslån og eksportgarantier på tilsammen 750 millioner kroner. I fjor høst medvirket Regjeringen aktivt til at tørrfiskprodusenter i Nord-Norge fikk tømt sine lagre. Innenfor arbeidsmarkedstiltakene vil man disponere midler som kan sikre leveranser av fisk til områder hvor råstoffmangel fører til særlig alvorlige sysselsettingsproblemer.

En fiskerinæring som skal ta imot fremtidens utfordringer, må være en moderne næring. Derfor må arbeidet med omstilling og nyskapning prioriteres meget høyt og i den forbindelse vil det være behov også for offentlige forsknings- og utviklingsmidler. Like viktig er det at alle omsetnings-systemene moderniseres. Regjeringen legger vekt på at fiskeristøtten i økende grad fremmer slike målsettinger, og Stortinget vil forhåpentlig når det i nær fremtid behandler Regjeringens melding om retningslinjer for fiskeripolitikken, slutte seg til disse målsettingene.

Akvakultur

Et av mange eksempler på at innsatsviljen og evnen til nyskapning innen fiskerinæringen er oppdrettsnæringen.

Dette er en næring som drives med solid lønnsomhet og uten statsstøtte, bortsett fra ordinær støtte gjennom Distriktenes utbyggingsfond. Det er også verd å merke seg at når næringen i dag har en utpreget distriktsprofil med

hensyn til både plasseringen av anleggene og eierforholdene, så fikk den det før den strenge konsesjonsloven av 1981. Det arbeides nå for en liberalisering av konsesjonsvilkårene for oppdrettsnæringen for å sikre distriktene og landet en best mulig utnyttelse av de rike muligheter som foreligger her.

Når det gjelder tildelingen av nye konsesjoner, har Regjeringen klart prioritert Nord-Norge. Statsministeren nevnte ellers det meget moderne oppdrettsanlegget som er etablert i Tromsø og den forskningsstasjonen som er anlagt i tilknytning til anlegget. De spesielle forutsetningene man har i miljøet omkring Tromsø Universitet og Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt, betyr at dette kan bli et senter for akvakulturell forskning og utvikling i videste forstand.

Oljevirkosomhet i Nord

Regjeringen vil snart legge frem en ny letemelding der det vil bli tatt stilling til omfanget av såvel 9. som 10. konsesjonsrunde som vil bli utlyst i år og i 1985.

I begge runder vil det bli utlyst omfattende nye områder i nord. Det vil videre bli redegjort for helt nye områder for fremrykningen videre. En ytterligere økning av seismiske undersøkelser i nord vil også bli foreslått.

Tidligere la en vekt på å utforske best mulig de få områdene som allerede var åpnet, for å øke mulighetene for funn på disse områdene mest mulig. I dag er disse områdene såpass godt utforsket at letestategien må legges noe om og tilpasses dette. Ikke minst har de forholdsvis lite oppmuntrende resultatene på Trønabanken bidratt til dette, sammen med en vurdering av gassmarkedene i Europa.

I tillegg til utvidelsen av områdene vil programmet for skrittvis overgang til helårsboring gå sin gang. Til sammen betyr dette en klar aktivitetsøkning i nord og en sterk utvidelse av sjansene for å gjøre drivverdige funn.

alternative arbeidsplasser og dermed trygge utsatte lokalsamfunn på lengre sikt. Men problemene løses ikke ved ensidig satsing på produksjon uten at det er rimelig marked for denne eller at ressursgrunnlaget mangler. Bare ifjor og i år er det bevilget milliardbeløp til utsatte statsbedrifter i Nord-Norge, men statlige overføringer i denne størrelsesorden kan ikke fortsette i lengden og det er derfor nødvendig å komme frem til omstillings- og omstruktureringstiltak slik at krisehjelp blir erstattet av mer langsiktige tiltak. Her kan nevnes at Regjeringen vil i Statsråd fredag fremme forslag om tiltak som kan sikre Norsk Jernverk. Regjeringens opplegg for A/S Sydvaranger og Store Norskes fremtid vil komme senere.

Forskningsstiftelsen

Det er meget positivt at det nettopp er etablert en forsknings- og utviklingsstiftelse i Tromsø. Dette representerer et verdifullt grunnlag som man kan dra næringsmessig nytte av - både i anvendt forskning og resultatformidling - og at man kan bygge på den grunnforskning og de ressurser som finnes ved landsdelens universitet.

En sterkere satsing på teknisk og naturvitenskaplig forskning står på Regjeringens arbeidsprogram, og med hensyn til de stramme rammer for de samlede offentlige utgifter som konkurranseevnen krever vil dette prioriteres.

SENTAS

Statsministeren kom til slutt med noen betraktninger om fylkeskommunale utbyggingsselskaper og den viktige oppgave de er satt til å ivareta. Bedriftsstrukturen i Nord-Norge er preget av små og mellomstore bedrifter som i stor grad arbeider på mer tradisjonelle produktområder. Disse bedriftene er underlagt krav til konkurranseevne, utvikling og markeds-tilpasning som ellers i landet. På grunn av små miljøer

og lange avstander vil det være en særlig krevende oppgave å utvikle et vekstkraftig næringsliv her oppe. Regjeringen søker i størst mulig grad å stimulere småbedriftene gjennom et generelt økonomisk og næringspolitisk opplegg. Av særlig betydning er skatte- og avgiftslettelser og regelforenklinger, og i tillegg vil Regjeringen komme med et eget teknologiprogram for de små og mellomstore bedriftene.

Når det gjelder samarbeid, har utbyggingsselskapene en viktig funksjon - både bedriftene imellom og mellom bedriftene og organer innen forskning og utvikling. Bedriftene må selv stå for den praktiske gjennomføringen av arbeidet, men vil ofte trenge hjelp til kontaktetablering for utforming av prosjekt- og samarbeidsopplegg.

Tiltaksprosjektet

Et av de mest interessante prosjekter av lokale initiativ, har vært det såkalte "tiltaksprosjektet" i SENTAS-regi som er gjennomført i 4 kommuner i Nord-Troms. Målsettingen var å forsøke å etablere nye arbeidsplasser gjennom en viss offentlig støtte i samarbeid med lokale utviklingsforeninger.

I løpet av få år har dette prosjektet bidratt til etablering av 27 nye bedrifter med mellom 45 og 50 ansatte. Prosjektet har fått offentlig bidrag på ca 500 000 kroner, og dette er billige nye arbeidsplasser i sammenlikning med hva hver ny arbeidsplass koster i investeringer i storforetak.

Utfoldelsen av denne form for organisert tiltakslyst er ikke bare verdifull fordi det blir skapt nytt arbeid, men det er samholdet i lokalmiljøet, økt pågangsmot, større optimisme for fremtiden og vissheten om at det er mulig å skape seg sin egen arbeidsplass som sammen bidrar til å skape positive holdninger.